

ممدوده: شرح ابن عقیل، از باب اعمال المصدر تا ابتدای باب المکایه

۱. إذا وقع اسم الفاعل صلةً للألف و اللام عمل لوقوعه حينئذٍ موقع الفعل هذا هو المشهور من قول اللغويين.
 - أ. لا يعمل إلّا ماضياً ☐ ب. عمل ماضياً و مستقبلاً و حالاً ☐ ج. لا يعمل مستقبلاً و لا حالاً ☐ د. لا يعمل مطلقاً ☐
۲. جواز جمع بين فاعل و تمييز در کدام مثال، اجماعی است؟
 - أ. نعم رجلاً زيداً ☐ ب. نعم الرجلُ فارساً زيداً ☐ ج. نعم الرجلُ رجلاً زيداً ☐ د. فنعم الزأذُ زأذُ أبيك زاداً ☐
۳. «أم» در مثال‌های «انها لایل أم شاة» و «... لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ * أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ...» به ترتیب عبارت است از
 - أ. متصله - متّصله ☐ ب. منقطعه - متصله ☐ ج. منقطعه - منقطعه ☐ د. متصله - منقطعه ☐
۴. کدام گزینه در مورد «لو» شرطیه غلط است؟
 - أ. «لو» الشرطية تختصّ بالفعل فلا تدخل على الاسم ☐ ب. إذا كان جوابها مثبتاً فالأكثر اقترانه باللام ☐
 - ج. لا بدّ لِلْوَ مِنْ جواب و جوابها إمّا فعلٌ ماضٍ أو مضارعٌ منفيّ بِلَمْ ☐ د. إن كان جوابها منفيّاً بِلَمْ صحبتها اللام ☐

* و لا تجرر مع أل سماً من ألّ خلا و من إضافة لتاليها ...
۱. با توجه به بیت، دو مورد از موارد منع استعمال صفت مشبّهه را همراه با مثال بنویسید.

* وَ رَفَعُهُ (أفعل التفضيل) الظاهر نَزَرُو متّى / عاقَبَ فعلاً فكثيراً ثبتا.
۲. بیت فوق را همراه با مثال توضیح دهید.
۳. اعراب و ترکیب کلمات مشخص شده را بنویسید.

أ. جاء زيدٌ و ذهب عمرُ العاقلين: ب. انطلق زيدٌ و كلّمتُ عمرًا الظريفان: ج. مررت بزيدٍ الكريم: د. أن اعملُ سابغات:
۴. کلمات مشخص شده بدل‌اند یا عطف بیان؟ چرا؟

أ. يا غلامُ يَغْمُرَا: ب. أنا الضاربُ الرجلِ زيد:
۵. در مثال‌های زیر، اعراب منادا را به همراه دلیل بنویسید.

أ. يا زيد بن عمرو: ب. يا زيد ابن أخينا:

* و التزم الأول في كَسَلَمَه / و جوز الوجهين في كَسَلَمَه.
۶. بیت فوق را که در باب منادای مرخم است، توضیح دهید.
۷. أ. در مثال «رُبَّ معديكربٍ رأيت» دلیل انصراف «معديكرب» چیست؟ ب. در مثال «جاء النساءُ جُمعٌ» دلیل منع صرف «جُمع» چیست؟

۸. دو مورد از موارد وجوبی اضممار «أن» ناصبه را همراه با مثال بنویسید.
۹. اعراب فعل‌های مشخص شده را همراه با دلیل بنویسید.

أ. «وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرْ لِمَنْ يَشَاءُ» «فَيَغْفِرْ»
 ب. إن يَقُمَ زيد و يخرج خالدٌ أكرمك: «يخرج»